

CİHADIN ÖNEMİ VE FAZİLETİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn.

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem...

Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

مَنْ بَلَغَ الْعُدَّ وَبِسْمِهِمْ، رَفَعَهُ اللَّهُ بِهٍ دَرَجَةً، مَا بَيَّ نَ
الدَّرَجَتَيْنِ مِئَةً عَامٍ، وَمَنْ رَمَى بِسْمِهِمْ فِي سَبِي لِ
اللَّهِ، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً

(حم . حب . عن كعب بن مرة)

RE. 411/10 (Men beleğa'l-adüvve bi-sehmin, rafeahu'llâhu bihî dereceten, mâ beyne'd-dereceteyni mietü âmin, ve men ramâ bi-sehmin fî sebîli'llâhi, kâne kemen a'teka rakabeten.)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ikramı, ihsanı cümlenizin üzerine olsun. Allah-u Teâlâ Hazretleri ibadetlerinizi kabul eylesin... Dualarınızı, dileklerinizi ihsan eylesin... Yolunda dâim, zikrinde kâim eylesin...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadislerinden bir nebze, bir miktar *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis kitabından okumaya devam edeceğiz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına başlamadan önce, boynumuzun borcu, bir vazife-i şükran olmak üzere, Peygamber SAS Hazretleri'nin ruh-u pâki için ve cümle âlinin, ashabının, etbâının, ahbabının ruhları için; sâir enbiyâ ve mürselînin, cümle evliyâ ve kümmelîn ve mukarrabîn ruhları için; hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşid ve mürebbîleri olan sâdât ve meşayih-i turuk-u aliyyemizin ruhları için;

Uzaktan, yakından buradaki hadis meclisine gelip şu hadisleri dinlemek üzere toplanmış bulunan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin, yakınlarının, akrabasının, dostlarının, istediklerinin ruhları için;

Şu okuduğumuz eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Hocamız'ın ruhu için, kendisinden feyz alıp yetiştiğimiz Hocamız Muhammed Zahid Kotku Hazretleri'nin ruhu için, şu camiye bina etmiş olan İskender Paşa'nın ruhu için; buradan güzerân eylemiş olan imamların, hatiplerin, müezzinlerin, cemaatlerin ruhları için; Şu beldemizde medfun bulunan mü'minîn

ü mü'minâtın, hâsseten belдемizin medâr-ı
iftihârı sahabe-i güzînin, Ebû Eyyûb el-Ensârî
Hazretleri'nin, tabîînin, evliyâullahın ruhları
için; biz yaşayan müslümanların da sıhhat ve
selâmet ve saadet-i dareyne nâil olmamız için,
bir Fâtîha, üç İhlâs-ı şerîf okuyalım!

.....

a. Cihadın Fazîleti

Metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf, Ka'b
ibn-i Mürre RA'dan İbn-i Hibban'ın, Ahmed ibn-i
Hanbel'in rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf. Cihadla
ilgili.

Cihad, İslâm'ın zirve-i senâmıdır, hörgücünün
en yüksek noktasıdır. Yani en büyük, en faziletli
iştir. İnsanın Allah'a bağlılığı, sevgisi o kadar
artıyor, o kadar artıyor, o kadar artıyor ki; mal
neymiş, Allah yolunda canını veriyor. Cihad o...
Malını Allah yoluna koyuyor, sarf ediyor. Tabii
canı cennet-i âlâya uçuyor.

Bu cihadın fazileti hakkında Peygamber SAS
Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

مَنْ بَلَغَ الْعَدُوَّ وَبِسَهُمْ، رَفَعَهُ اللَّهُ بِهٍ دَرَجَةً، مَا بَيْنَ
الدَّرَجَتَيْنِ مِئَةٌ عَامٍ؛ وَمَنْ رَمَى بِسَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ، كَانَ كَمَنْ أَغْتَقَ رَقَبَةً

(حم . حب . عن كعب بن مرة)

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.235, no:18091; İbn-i Ebi
Şeybe, *Musannef*, c.V, s.309, no:19732; Kâ'b ibn-i Mürre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IV, s.352, no:10855; *Camii'l-Ehadis*, c.XX,
s.117, no:21658.

RE. 411/10 (*Men beleğâ'l-adüvve bi-sehmin, rafeahu'llàhu bihî dereceten, mâ beyne'd-dereceteyni mietü âmin; ve men ramâ bi-sehmin fî sebîli'llâhi, kâne kemen a'teka rakabeten.*)

(*Men beleğâ'l-adüvve bi-sehmin*) “Kim düşmana bir okla bâliğ olursa, ulaşırsa...” Harfiyyen tercemesi bu ama be harfi bâ-ı tâdiye'dir, yani “Kim düşmana bir ok ulaştırırsa, çeker bir ok atarsa...” demek.

Ne olur? (*Rafeahu'llàhu bihî dereceten*) “Bu attığı ok dolayısıyla, Allah onu bir derece daha yükseltir, daha yüksek bir müslüman olur.” Derecesi bir derece daha artar.

“—Ne kadar acaba bir derece?”

Onu da bildiriyor Peygamber Efendimiz:

(*Mâ beyne'd-dereceteyni mietü âmin*) “Öyle bir derece yükseltir ki, bu iki derece arasındaki mesafe yüz yıllık mesafedir.”

Öyle yükseltir. Bir ok attı...

“—E, o zaman gideyim okçuya, bir yay, bir kiriş, birtakım oklar edineyim.”

Devir değişti. Şimdi tüfek atarsın, kurşun atarsın, daha başka zamane silahlarını atarsın. Veyahut düşmanın çalışma şekilleri değişti; o şekline mukabil bir uygun silah ile onunla mücadele edersin.

Çanakkale'ye gittik; Boğaz'ın Anadolu yakasına Mecidiye tabyası, Aziziye tabyası, birkaç tabya koymuşlar. Kesme taştan yapılmış, toprakla

takviye edilmiş top mevzii yapmışlar ki mermi gelse birden tesir edemez. Üstüne demirden raylar yapmışlar, koca bir top yerleştirmişler ki çevirsen kolay kolay dönmez; ray olacak ki öyle dönsün. Bu Aziziye tabyasının duvarının bir kısmı, tavanının yarısı göçmüş.

“—Bu nedir?”

“—Gösterelim!” dediler.

Ta karşı taraftaki, arka taraftaki surun yanına götürdüler beni. O surun yanında içeriye bir mermi saplanmış ki, surun kesme taşlarını parçalamış. Horasan örme duvarını yedi metre içeriye delmiş girmiş; hâlâ merminin ucu orada duruyor, görünüyor. Yedi metre içeri girmiş.

Nereden atılmış bu top?

Çanakkale Boğazı’nın dış tarafında, Türk toplarının gelemeyeceği mevziye kadar düşman geriye çekilmiş. Oradan 17 kilometre mesafeden bir top atmış, “Bu Aziziye Tabyası bize mermi atıyor, ilk önce bunu tahrip edeyim.” diye; tabyanın köşesini bucağını târumar etmiş. Orayı, taş binayı tavanıyla, duvarlarıyla yıktıktan sonra, 100 metre gerideki surun da taşlarını parçalamış, yedi metre de horasanın içine girmiş. Kazma işlemez Horasan’a, yedi metre içeri girmiş.

İmanlı bir çavuş varmış, komutana “Sen çekil!” demiş; kendisi bir hesap yapmış, bir nişan almış, bir savurmuş, mermi dosdoğru bacadan içeriye... Ve Elizabeth zırhlısı sulara gömülmüş.

Bak, o zaman onlar bir mermi atıyorlarmış ki düşün, binayı parçalıyor, öbür tarafta surun içinde yedi metre içeriye giriyor. Ne kuvvetli mermi atmış. Bu taraftaki de öyle bir mermi atmış ki, bacasından içeri girer girmez gemi denizin dibini boylamış.

Şimdi düşman arka taraftan dolaştı, içimize girdi. Gençlerimiz şimdi İngilizler'e hayran, şarkılarına hayran, türkülerine hayran, âdetlerine hayran...

İngiltere'de erkeği erkekle papaz nişanlamış, nikâhlamış.

“—Tevbe estağfirullah, o nasıl söz hocam?”

Gazeteler yazdı. Din adamı, erkeği erkekle nikâhlamış.

Bize gerekir mi o? Bizim imanımıza, bizim dinimize, Allah'ın rızasına uygun mu? Dini bâtıl, bozulmuş; din adamı da şaşırılmış da erkeği erkekle nikâhlıyor, anlayın. Ötesini siz kıyas edin artık. Din adamının huzurunda “Kadın erkekle nikâhlanır da, erkek erkekle nikâhlanmaz mı?” demişler, nikâhlanmışlar. Hayır gelir mi? Ne diye onlara uyuyoruz?

Özümüzü kaybetmişiz. Demek ki dinimizi, imanımızı koruyacak ne yaparsak, bu devirde onların silahına silah olur. Adam Çanakkale'den girmemiş ama tepeden inmiş, arka taraftan dolaşmış, girmiş. Bizim evlatlarımız şimdi kendi tarihinden, kendi mâzisinden, kendi kahramanlarından, kendi dertlerinden, kendi güzel örfünden, âdetinden, inancından, imanından habersiz, onların taklitçisi olmuş.

Saçını uzatıyor, hippî kılığına giriyor, evini terk ediyor. Anaya babaya âsi, askerlik tanımaz, bayrak saygısı beslemez, İstiklal Marşı bilmez. “Dinin nedir?” dediğin zaman kızar, dinsizliği ile iftihar eder bir hale gelmiş. Düşman bu sefer bizi içeriden vurmuş, başka bir silahla vurmuş. Biz de ona öyle müdafaa edeceğiz.

Dar görüşlü olmayın!

“—Ok atarsa bir derece yükselirmiş, hah, ok alalım!” Öyle şey yok... Devrin icabı neyse:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ
الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ

(الأنفال: ٦٠)

(*Ve eiddû lehûm mestata'tüm min kuvvetin ve min ribâtî'l-hayli türhibûne bihî adüvva'llâhi ve adüvveküm*) “Gücünüzün yettiğinde düşmanlara karşı kuvvet hazırlayın ve atlar besleyin! Böylece Allah’ın ve sizin düşmanlarınızı korkutun!” (Enfâl, 8/60) buyruluyor.

Her gücünüz yeten silah ile düşmana karşı koyacaksınız. Burası korunacak. Bu memleket, burasının toprağı hamurdur, toprak ile şühedâ kanı karışmıştır. Bu toprağın hamuru öyledir. Bu toprağın hamuru, “Allah Allah...” diyen dedelerimizin kanlarıyla yoğrulmuştur. Onlar “Allah Allah...” dediler, 250 bin kişi, 500 bin kişi Çanakkale’de canını verdi, şimdi evlatlarımız İngiliz’den beter oluyor. Olmaz. Çaresini arayacağız.

Bekle, olacak... Çoğu gitti, azı kaldı, olacak...
Meraklanma, olacak...

Öyle olmaz, ateş gibi olur insan! Çarçabuk tedbirini alır, kendisini korur, evladını korur, hanımını korur, çoluk çocuğunu korur.

Şimdi düşünöver; çocuğunu elinden alsalar. Gözünün önünde o da sana melöl melöl baksa, “Baba! Baba!” diye bağırırsa dursa; zalimler yakalasa, tutsalar ateşin içine atsalar, ateşlerin içinde çırpırsa, “Aman baba!” dese, sen onu göre göre gözünün önünde yansa...

“—Hocam sen çok acıklı şey söyledin, şimdi yüreğimden vurdun beni.”

Böyle olmayacak mı? Evlâtlar imansız yetişirse, Allah’a âsi olurlarsa, imansızın cennete girmesi var mı? Müşrikin cennete girmesi mümkün mü? Niye evlâdını ateşten korumuyorsun?

قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ

(التحریم: ١)

(*Kù enfüseküm ve ehlîküm nâren veküduhe’n-nâsü ve’l- hicâratü*) “Kendinizi ve ailelerinizi öyle bir ateşten koruyun ki, o ateşin yakıtları, yakacakları insanlar ve taşlardır.” (Tahrim, 66/6) buyruluyor.

Orada insanlar yanacak; taş kömürü, kok kömürü değil...

Çocuğunun oraya atılmasına bir şey demiyor;

“—Hoca ses çıkartma! Oğlum iyi okuyor; Siyasal’ı bitirdi, Avrupa’ya gitti, Amerika’ya gitti. Oradan da bir kız aldı, geldi. Maaşı iyi, parası yerinde; daha ne istiyorsun?” diyor.

Ben ebedî saadet istiyorum. İki günlük saadete saadet mi denir?

Yalan dünya; işte geldik, işte gidiyoruz. Kimisi bizden evvel gitti. Talebelerimden niceleri gitti. Belli olmuyor ki... Geçende birisini gösterdiler; babasının ninesiymiş, onun o kızı gitmiş, babası gitmiş, torunlarıyla babasının ninesi kalmış. Belli olmuyor, sırayla da değil; bir başka iş var bu işte... Allah-u Teâlâ akıl fikir versin.

Şu dünyaya aldanırsa insan, bu dünyanın çok süsü vardır; süslenir. İhtiyar bir koca karı gibidir bu dünya. İhtiyar, nereden belli? Asırlar geçmiş, hiç kimseye yâr olmamıştır, hepsinden boşanmıştır bu koca karı... Nice hükümdarlar geçti, nice sultanlar geçti, İskenderler geçti, firavunlar geçti, Karunlar geçti, şahlar geçti; hepsi gittiler. Bu dünya hepsine süslendi, hepsini aldattı, hepsini kendisine bağladı ama hiçbirine vefa etmedi; sana mı vefa edecek, bana mı vefa edecek?

Bu dünya için âhiret satılır mı?

Seksen sene mi yaşayacağız, yarısını yaşadık, yarısından çoğunu yaşadık. Altmış sene mi yaşayacağız, bilmiyoruz, bir zaman gelip gideceğiz. Değer mi? Ebedî, sonsuz hayatı seksen seneye değiştirmek? Göz var, hesap var, akıl var, mantık var. Bir yerde seksen sene, öbür tarafta

bin sene değil, on bin sene değil, yüz bin sene değil, milyon sene değil, (*hüm fîhâ hâlidûn*) oraya girenler orada ebediyen kalacaklar!

“—O ebedî hayat bana gerekmez, çünkü ben onu görmüyorum; ben gördüğüme bakarım.”

Böyle mi diyecek müslüman?

Görmediğimiz nice şeyler var, görünce aklımız başımıza gelecek.

النَّاسُ نِيَامٌ، وَإِذَا مَاتُوا، أَنْتَ بِحُورٍ.

(*En-nâsü niyâmûn, ve izâ mâtû, intebehû*)
“İnsanlar uykudadır, ölünce uyanacaklar.”

Firavun’un bile ölürken gözünden perde kalkmadı mı?

أَمَنْتُ أَنْ هُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ
لَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

(يونس: ٩٠)

(*Âmentü ennehû lâ ilâhe ile’llezî âmenet bihî benû isrâile ve ene mine’l-müslimîn.*)
[Gerçekten, İsrailoğulları’nın inandığı Tanrı’dan başka tanrı olmadığına ben de iman ettim. Ben de müslümanlardıyım!] (Yunus, 10/90) “Benî İsrail’in inandığı Allah’a ben de inandım.” demedi mi?

En son anda perde kalkar ama pişmanlık fayda vermez.

Şimdiden söylüyoruz bak.

Biz nereden söylüyoruz? Peygamber SAS Efendimiz'den söylüyoruz. Biz de kendimizden söylemiyoruz. Şimdiden söylüyoruz, insanın kulağına girmiyor. Giriyor ama idrakine tesir etmiyor; duyuyor, geçiyor. Yani ondan harekete gelmiyor. Çakıp almamak gibi yani... Ocağı yakmışız, çakmağı çakıyoruz, çakıyoruz; ocak bir türlü almıyor. Alsa ateşinden, alevinden, sıcağından, ışığından göreceğiz. Allah akıl fikir versin...

Demek ki her çeşit silahla düşmanımıza karşı hazırlanmalıyız. Bu şehid memleketini şehidler bize emanet bıraktı. “Biz gidiyoruz, siz sağ olun!” dediler, “Siz ibadet edin, iyi yaşayın!” dediler.

Bu ezanlar ki, şehadetleri dinin temeli;

Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli!

Öyle dediler; “Varsın ben öleyim, canım feda olsun! Benden sonra kardeşlerim şu camilerde rahat rahat Allah’a ibadet etsinler. Kâfir başına dikilip de ‘Kılma namazı!’ demesin. ‘Aç başını, bırak ibadeti! Esir ol, çalış!’ demesin.” diye onlar öldüler, biz rahat edelim diye.

Biz de sanki onlar boşa ölmüş gibi kâfirlere tam uyarsak olmaz. Uyulacak bir düzen, düzenbazlık kurulmuşsa onun karşısına çıkalım! Çalışalım; kardeşimizi, çocuğumuzu, kendimizi kurtaralım! Bari kendimizi kurtaralım, okuyalım, öğrenelim.

“—Yok, ben Allah’ın ibadetinden dönmem! Ben mü’minim, ben Allah’a inanmışım. Ben bu yolu bırakır mıyım? Bırakmam yâ Rabbi!” diyelim. İmanın gereği o...

Hiç kimsenin aldırdığı yok, kılı kıpırdamıyor. Dünyalığından bir şeyi gitti mi... Eğer köy merasında hudutta bir metre kayma olsun; iki köy halkı silahlanıyor, birbirine giriyor. Bir öküzden dolayı iki köy halkı harp ediyor. Bir öküzden, bir otlaktan harp ediyor. “Vay sen bana yan baktın!” diye kıyamet kopuyor. Din elden gidiyor, âhiret, ebedî hayat, cennet, köşkler, hûriler, nimetler elden gidiyor; hiç aldırıyor. Cahil, çok cahil...

Yâ Rabbi senin lütfuna sığınırız, bizi irşad eyle, hakkı göster, hidayet eyle...

b. Allah İçin Mescid Yaptıran Kimse

Bu da mescid yapmanın sevabı hakkında bir hadîs-i şerîf.

Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:²

مَنْ بَنَى مَسْجِدًا يَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ اللَّهِ، بَنَى اللَّهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ

(حم.خ.م.ت.ه.ق.حب.عن عثمان)

² Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.172, no:439; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.378, no:533; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.134, no:318; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.243, no:736; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.61, no:434; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.488, no:1609; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.38, no:385; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.167, no:11712; Hz. Osman RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.1106, no:20730; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1772, no:2775; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XX, s.129, no:21691.

RE. 411/11 (*Men benâ mesciden yebtağî bihî veche'llâhi, bena'llâhu lehû mislehû fi'l-cenneh*)

(*Men benâ mesciden*) “Kim bir mescid yaparsa, (*yebtağî bihî veche'llâh*) “Onu yaparken Allah’ın zâtını, rızasını murad ediyor, ‘Allah beni sevsin.’ diye yapıyor.”

Zengindir, ağadır, “Cami yapmadı.” demesinler diye, gösteriş olsun diye, ticarethânesine reklam olsun, nâmı yürüsün diye değil; Allah rızası için. Bir insan Allah’ın rızasını düşünerek mescid bina ederse, küçük veya büyük, yolun kenarındaki baraka veya şehrin ortasındaki kesme taştan betonarme cami, fark etmez; “Kim böyle bir cami yaparsa, mescid yaparsa...”

(*Bena'llâhu lehû mislehû fi'l cenneti*) “Allah ona cennette onun emsali bir bina ihsan eder. Cennete girer de, cennette de o kimseye öyle bir köşk nasib olur.”

“—Hocam, okul deseydin yapardım, camiye muhabbetim yok!”

Senin zevkin Peygamber Efendimiz’in zevkinden farklı kardeşim. Aman dikkat et, sende bir şey var... Peygamber Efendimiz böyle diyor, sen başka zevk peşindesin. Bu memleketi camiler kurtardı. Düşman geldiği zaman, “Allah Allah!” sedalarıyla harp ettik. Dinimiz elden gitmesin diye çarpıştık. Allah yolunda şehid olacağız diye ağlayarak, şehid olamadığımız zaman üzülerek, öyle çarpıştık. Bizi bu iman kurtardı. Şimdi rahata erdin, dedelerin harbi gördü, sen harp hiç görmedin, unuttun; dinine, imanına düşman oluyorsun.

Vallahi, billahi, bu dinin kıymetini kâfir senden daha iyi biliyor; bu dinden seni ayırmaya çalışıyor. Sen bu dine sahip olursan, onun başına püsküllü belâ olacaksın diye yine korkuyor. O istismar edemeyecek, sömüremeyecek, alamayacak.

İster mi hırsız, ev sahibi uyansın? Söyle bakalım, ister mi?

“—İstemez hocam. Hep bilinen şeyleri soruyorsun sen!”

Ev sahibi uyusun, hatta bir ilaç sıksın; çok derin bir uykuya dalsın, iki saat, üç saat uyusun kalsın; o her tarafı arasın, çalsın, çırpısın, torbasını doldursun gitsin. Böyle ister. Çok derin uykuya daldırmak ister.

“—E hocam, bütün memleketin havasına bir ilaç sıksalar, herkesi ancak uyutabilirler. Rüzgâr esiyor Boğaz’dan, İstanbul’un da havası güzel, öyle ilaç milaç kalmaz, ben uyumam.”

İyi, maşaallah, iyi... Allah uyutmasın, gözünü açmayı nasib etsin...

c. İhtiyaçtan Daha Yüksek Bina Yaptırmak

İbn-i Mes’ud RA’dan rivayet edilmiş, Taberânî’nin nakletmiş olduğu bir hadîs-i şerîf. İnşaatla ilgili bir hadîs-i şerîf.

Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:³

³ Taberani, *Mu’cemü’l-Kebir*, c.X, s.151, no:10287; Beyhaki, *Şuabü’l-İman*, c.VII, s.391, no:10711; Deylemi, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.551, no:5722; Heysemi, *Mecmaü’z-Zevaid*, c.IV, s.121, no:6281; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.LIII, s.115; Ebu Nuaym, *Hilyetü’l-Evliya*, c.VIII, s.252; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.XV, s.406, no:41586; *Camii’l-Ehadis*, c.XX, s.121, no:21672.

مَنْ بَنَى فَوْقَ مَا يَكْفِيهِ، كَلَّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ
يَحْمِلَهُ عَلَى عُنُقِهِ

(طب. حل. عن ابن مسعود)

RE. 411/12 (*Men benâ fevka mâ yekfîhi, küllife yevme'l-kıyâmeti en yahmilehû alâ unukihî*)

(*Men benâ fevka mâ yekfîhi*) “Kim ki kendisine kâfi gelecek miktardan daha yüksek, şatafatlı bina yapıyor...” Ne olur? (*Küllife*) “Mükellef tutulur, (*yevme'l-kıyâmeti*) rûz-i mahşerde, kıyamet gününde... (*En yahmilehû alâ unukihî*) Boynunda ‘Hadi taşı bakalım onu!’ diye taşımakla mükellef tutulur.”

“—Hocam, galiba Peygamber Efendimiz pek bina yapmak taraftarı değil.”

Öyle...

Peygamber Efendimiz’i tanımaya çalışalım, kızmayalım! İnşaat ustaları kızacak şimdi bana, “Hocam ne diyor?” diye. Ama Peygamber Efendimiz’i tanımaya çalışalım, işimizi ona göre ayarlayalım! İzah edeceğim.

Bir gün Peygamber Efendimiz mescidde duruyordu. Baktı mescidin hurma dallarından çiti var, duvarı var, oradan bir ev biraz yükselmiş.

“—Bu kimin evi?” dedi.

“—Yâ Rasûlallah, filancanın evi.”

Bir kat yapmış, çıkmış üstüne. Biraz sonra o şahıs mescide geldi;

“—*Es-selâmu aleyke yâ Rasûla'llah!*” diye Peygamber Efendimiz’e sevgiyle, muhabbetle bir selâm verdi.

Peygamber Efendimiz selâmını almadı. Aklı başından gitti;

“—Rasûlullah benim selâmımı almıyor, darılttım galiba.” dedi. Etrafına soruyor. Kendisine de sormuyor, edep var.

Oo, şimdi din adamlarına, hocalara saygı olur mu?

“—Hoca efendi! Kıldır şu namazı! Bayram yapacağız, işimiz var; bayram namazını kıldır, çıkacaksan hutbeye çık, kıldıracaksan namazı kıldır, işimiz var.”

Yani sanki hizmetçisi...

Tabii o zaman bir şey demiyor. Rasûlullah Efendimiz’in yüzüne bakamazlardı. Hücre-i saadetinden çıkardı, mihraba namaz kılmaya gelirdi de herkesin başı önünde; Rasûlullah’ın yüzüne bakamazlardı. Ebû Bekr-i Sıddîk ile Ömerü’l-Faruk bakarmış. Kayınbabası ikisi de, akrabalığı var, çok büyük yakınlığı var; yüzüne onlar bakabilirlermiş.

Güneşe bakabilir misin?

(*İclâlen lehû*) Onlar ona derin saygılarından yüzüne bakamazlardı. Onlar bakardı, tebessüm ederdi onlara, onlar da ona tebessüm ederdi, öyle gelirdi mihraba, deniliyor. Soramadı;

“—Yâ Rasûlullah, sen bana niye selâm vermiyorsun?” diyemedi.

Lâubâlilik yok...

Burada parantez içinde bir şey söyleyeyim.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ

(أبو نعيم، والديلمي، وابن النجار عن البراء)

RE. 222/17 (*El-ulemâü veresetü'l-enbiyâ'*)
[Alimler peygamberlerin varisleridir.]

Ulemâya da öyle o hürmeti göstermek lâzım!
Alimi bulursan, göster!

Sordu:

“—Acaba ne oldu ki Rasûlüllah SAS benim selâmımı almadı?” Dediler ki:

“—Bilmiyoruz ama, ‘Şu ev kimin?’ diye sordu, biz de senin evin olduğunu söyledik. Galiba o evi yaptırmandan pek memnun olmadı. Pek de bilmiyoruz neden olduğunu ama, belki ondandır.”

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.341, no:3641; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.48, no:2682; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.81, no:223; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.289, no:88; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.262, no:1696; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.103, no:975; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.465, no:815; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.337, no:3229; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.203, no:297; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXV, s.247; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.75, no:4209; Berâ ibn-i Âzib RA'dan. Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.92; Fudayl ibn-i İyad Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.135, no:28679; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.367, no:14509.

Çıktı gitti hemen; üst katı dümdüz etti, yıktı.

“—Acaba başka bir sebep mi, sorayım canım? Yapılmış artık, yapılmış şeyi yıkar mı insan? Hanım da darılır, çoluk çocuk da ‘Hem yaptın, hem niye yıkıyorsun?’ der, belki başka sebeptendir.” demedi.

Paldır küldür, paldır küldür yıktı ikinci katı, indi aşağıya, bir kat kaldı. Geldi Rasûlüllah’a, dikkatli dikkatli:

“—*Es-selâmü aleyke yâ Rasûla’llah!*” dedi, selâm verdi.

O zaman, “*Aleyküm selâm!*” diye Peygamber Efendimiz selâmını aldı.

“—E hocam, ne yapacağız? Şimdi arsalar pahalılaştı, mecburen insan dört kat, beş kat, altı kat çıkıyor.”

İş değişti tabi... Esasında memleketimiz geniş; mümkün olsaydı da herkesin evi bahçeli bahçeli, geniş geniş olsaydı. Temiz havalı olurdu, hava kirliliği az olurdu, daha rahat olurdu. Ama ihtiyaçtan olursa, olur. Eskiden herkesin bahçesi vardı. Yandaki bir kat yükselttiği zaman, o bahçenin içi görünür. Kadın çalışacak, çamaşır yıkayacak, asacak, iş yapacak, evin mahremiyeti zarara uğrardı, yapılmazdı. Yine de köylerde filan yapmamak lâzım! Tek katlı, tek katlı yapıp, böyle herkes bahçesinde rahat etsin. Hanımı çıkıverir, kızartmayı orada yapar, çamaşırı orada yıkar, bir başka iş yapacaksa orada yapıverir; onun mahremiyetine hürmet etmek lazım!

Eskiden komşunun avlusuna, orayı gören tarafa pencere yapılmazdı. Öyleydi kardeşlik... Tabii bu apartman usulü geldi, “Delikli demir çıktı, mertlik bozuldu.” dediği gibi dünya başka bir dünya oldu. Ama mümkün mertebe böyle yapmak lazım! Yani arkadaşın hakkına, hukukuna dikkat etmek lazım!

İkincisi de, bunun övünmekten çıkması da mümkün. Yani “Evim şatafatlı, gösterişli olsun!” mânasından dolayı da makbul olmaması mümkün. Ya arkadaşın hukukuna tecavüzden dolayı, onun gönlünü kırmak meselesi olduğundan istemiyor Efendimiz veyahut da böbürlenme vesilesi olmasın diye. Yatır binaya parayı, öbür taraftan kalıyor. Buna ekonomide, yani devlet iktisadında ölü yatırım derler. Binaya para yatırıyorsun. Fabrikaya yatırırsa çalışacak, mahsul çıkacak, mahsul kullanılacak, satılacak; o canlı yatırım. Toprağa verdiği ölü yatırım oluyor.

Şimdi ben söylüyorum; apartmanlarda yaşamak zor oluyor. Yetmiyor da, yeni kardeşlerimiz geliyor şehirlere, kiralık evbulunmuyor. “Kenardan bir mahalle alalım da orada ev yapalım, kerpiçten olsun evler.” diyorum. Hanımlar, “Hoca efendi kerpiçten ev istiyor.” diye kızıyorlarmış.

Canım artık biraz sade olsun. Ne olacak? Başını sokarsın, sıhhatle, afiyetle kira vermeden oturursun. Temizliğine dikkat edersin. Bembeyaz badanayla boyarsın, güzel olur, ne olacak... Şatafat için, gösteriş için dışını kırmızı mermer, mavi mermer, köşelerine en lüks tuğlalardan süsler, kesme taşlardan kemerler, kavisler, ocaklar bilmem neler...

Âhirette köşk yapsana kardeşim. Dünyada yapıyorsun, bunların hesabını soracak Allah. Âhirette yapsaydın. Bak, mescid bina edince âhirette köşk oluyor. Âhiretini mâmur etmeye çalışsaydın...

Bizde yine bu oluyor, böyle evi övünülecek gibi şatafatlı yapmak. Suudi Arabistan’da yaygın bir felaket halinde... Bizim mühendis arkadaşlar var, diyorlar ki;

“—Hocam burada bir zengin var, çok iyi bir zengin, çok müttakî bir zengin. Kendisine köşk yaptıracakmış. İhalesine girelim mi, yani onu yapmaya biz girelim mi?”

“—Nasıl köşk yaptıracakmış?” dedim.

“—Dört bin metrekare köşk...”

Bir apartman dairesi 150 metrekaredir, 100 metre karedir. Dört bin metre kare ne demektir? Kırk apartman dairesi genişliğinde köşk yapacak. Takvâ ehli, iyi müslüman bir zenginmiş, Suudi Arabistan’da. Kırk tane evi yan yana koyacaksın, o kadar bir köşk yaptıracakmış.

Yaptır bakalım... Kendisine lazım olandan fazlasını yaptığı zaman, “Omuzunda taşı bakalım!” diyecekler.

Bu müslümanların işine akıl ermez. İşte müslümanlık böyledir; müslüman gösterişe aldırılmaz, evini basit yapar ama yapacağı işi tam yapar. Evini sade yapar, camisini sağlam yapar. Bak Süleymaniye Camisi asırlarca duruyor, gör; kaleden daha sağlam. Böyle yaparlar. Çünkü orada namaz kılındıkça yaptırana ecir gidecek...

Ne köşkler, ne şatolar yaptırmış, dağın üst yerine kondurmuş; burçları bulutları deliyor. Onlar öyle yaparlardı, bizimkiler sade yapardı.

Kendisi bilir, herkes kendisi bilir. Peygamber Efendimiz böyle ölü yatırımları sevmiyor demek ki. Yapacaksan masrafını hayırlı bir yere yap; cihada sarf et, insan yetiştirmeye sarf et.

Bir Osmanlı asilzâdesi duydum, mübarek, konağında dört bintane çocuk yetiştirmiş. Esir, şunu bunu neyse, kendi konağına almış, zenginmiş, parasıyla onlara ilim irfan, İslâm öğretirmiş, devletin hizmetine verirmiş. Öyleleri de var. Ebedî kazancı öyle bulmuşlar. Her bir insanın yaptığı her bir hayırdan onun defter-i âmâlinin hasenât tarafına ecir yazılacak. Onlara koşmak lazım, onları yapmak lazım! Çünkü bir insan yetiştirdin mi dünyadan, dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlı.

Gösterişe kaçmayın. Her şeyiniz mütevazı olsun, ihtiyacınız kadar olsun, ihtiyaçtan fazlasını, şatafatı, gösterişi bırakın. Bir de komşunuzun hukukuna riayet edin. Adamcağız bir ev yapmış, ötekisi de onun yanına bir ev yapmış, sanki üstüne çökmüş gibi, “Gırtlaklarım, seni boğazlarım.” der gibi. O adamcağıza yazık değil mi; kendisi ev yaptı, sen de onun tepesine çöktün, kocaman bir ev yaptın. Hiç kimse bunu düşünmüyor. Komşunuzun da hukukuna riayet edin!

d. Müslümana İftira Eden Kimse

Peygamber SAS Efendimiz'in bu hadis-i şerifi, ahlâk ile ilgili bir konuyu anlatıyor. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:⁵

مَنْ بَهَتَ مُؤْمِنًا أَوْ مُؤْمِنَةً أَوْ قَالَ فِيهِ مَا لَيْسَ فِيهِ، أَقَامَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى تَلٍّ مِنْ نَارٍ، حَتَّى يَخْرُجَ مِمَّا قَالَ فِيهِ ۖ

(ابن النجار عن علي)

RE. 411/13 (*Men behete mü'minen ev mü'mineten ev kâle fîhi mâ leyse fîh, ekâmehu'llâhu azze ve celle yevme'l-kıyâmeti alâ tellin min nâr, hattâ yahruce mimmâ kâle fîh.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu da iftira hakkında bir hadîs-i şerif. Hz. Ali Efendimiz rivayet etmiş. İbnü'n-Neccar yazmış.

(*Men behete mü'minen ev mü'mineten*) “Kim bir mü'min veya müslümana bühtan ederse, iftira ederse, olmayan bir şeyi söylerse...” Çalmadığı halde “çaldı” dedi, almadığı halde “aldı” dedi, haklı olduğu halde “haksız” dedi, şöyle dedi, böyle dedi...

“Bir mü'min erkeğe veya bir mü'min kadına böyle bir bühtanda bulunursa, kötü bir sıfat isnat ederse.”

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.1016, no:7924; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.131, no:21695.

(*Ev kàle fîhi mâ leyse fîhi*) “Veyahut onda olmayan bir şeyi söylerse.”

“—O adam çok cimri.” dedi ama cimri değil;

“—O adam çok korkaktır.” dedi ama korkak değil;

“—O adam sahtekâr, yalancı, kendiliğinden bu işi yapıyor.” dedi ama değil; emredilmiş, ondan yapıyor;

“—O adam kâzib!” dedi ama sadık. Yâni olmayan şeyi söyledi. (*Ekâmehu’llàhu azze ve celle yevme’l-kıyâmeti alâ tellin min*

nârin) “O müfteriyi, o bühtancı, iftiracıyı Allah kıyamet gününde ateşten bir tepenin üstünde ikamet ettirir; (*hattâ yahruc mimmâ kâle fîhi*) onun dediğinden o çıkıncaya kadar.”

Yani o iftiranın doğru olmadığı anlaşılıp, onun beraat etmesine kadar cehennemde, o ateş tepesinin üstünde azap görür durur.

Bizim Ankara’da bir iyi dostumuz var, o anlattı:⁶

“Ben Diyanet’te çalışırdım, müdürdüm. Seneler önce, 30 sene, 40 sene önce... Bir gün birisi geldi:

‘—Aman şu Eskişehir müftüsü yok mu? Şöyle cimri, böyle nekes, şöyle huysuz, böyle kötü adam...’

⁶ Mustafa Asım Köksal (1913-1998): 1933-1964 yılları arasında Diyanet Teşkilatında çalışmıştır. “*İslâm Tarihi, Hz. Muhammed ve İslâmiyet*” adlı eseri meşhurdur, 1983’te *Siretü’n-Nebî* yarışmasında Pakistan’dan ödül almıştır.

‘—Vah vah vah, din adamı böyle mi olur ya? Din adamı iyi huylu olması lazım, böyle mi olur?’ dedik.” diyor.

“Akşam eve geldim. Yatsı oldu, yemek yedik, yatma vakti geldi. Ben abdest aldım, namaz kıldım, tesbihlerimi çektim, abdestli yattım. Rüyamda Hacı Bayrâm-ı Velî Hazretleri’ni gördüm. Dediler ki:

‘—Bu Hacı Bayrâm-ı Velî’dir.’

Şöyle kollarını sıvamış, abdest alacak gibi, ayağında takunyalar, paçalarını da şöyle kıvırmış, yerlere sürünmesin diye. Yüzü güneşten yanık, sakalı çember sakallı bir insan...”

Ovada buğday biçermiş. Müderris kendisi, profesör ama helal lokma, kendi lokmamı yiyeyim diye ovada dervişleriyle buğday biçermiş, güneşin altında çalışırmış. Müderris, o zamanın profesörü. Aksaray’dan Hamidüddîn-i Aksarâyî Hazretleri, “Gelsin buraya.” diye haber göndermiş, tıpış tıpış gitmiş.

“—Gir bakayım şuraya terbiyeye...”

Terbiye etmiş, yetiştirmiş, öyle göndermiş. Zamanın kutbu, büyük bir zât olmuş, Hacı Bayrâm-ı Velî.

Rüyasında Hacı Bayrâm-ı Velî’yi görmüş. Tam kitapların yazdığı şekilde; tıknaz, güçlü kuvvetli, kırmızı yüzlü, güneşten yanık bir kimse... Ama kaşları çatıkmış. Eskişehir müftüsünün adını söylemiş;

“—Eskişehir müftüsü veliyyullahtır!” diye bir bağırmış rüyada, o rüyayı gören şahsa...

“—Kulaklarım patlayacak gibi oldu. Uyandım, hâlâ kulağım o bağirtinin sesinden çın çın çınılıyordu. Eyvah, bir hata ettik!” dedim.

Ertesi gün daireye gitmiş, oradaki bütün arkadaşları toplamış.

“—Dün Eskişehir müftüsüyle ilgili söylenen sözler doğru değildir, iftiradır, bühtandır. Ben onlardan teberri ettim, özür diliyorum, o lafa laf kattığım için, ‘Ya, vah vah!’ dediğim için özür diliyorum.”

“—Ne oldu bir günde, bir haber mi geldi?” demişler.

“—Böyle böyle rüya gördüm.” demiş, onlara anlatmış.

Allah Allah... Aradan bir zaman geçmiş, artık merak ediyorlar.

Eskişehir’den birisi gelmiş;

“—Yahu, Eskişehir müftüsünü tanır mısınız?” demişler.

“—Tanırım. Aynı mahallede oturuyoruz.”

“—Nasıl bir adamdır bu?”

“—Evliyâullahtır.” demiş. “Geceleri ışığı sönmez mübareğin; ya ilim okur, ya namaz kılar, ya ibadet eder. Mahalle ona canını verir. Temiz, pak, has, halis, hâzâ melek güzel bir insandır, çok iyi bir insandır.”

Anlamışlar ki, ilk adam kıskançlığından, hasedinden, tersliğinden ona bühtan etmiş, iftira etmiş. İş anlaşılmış.

“Ama aklımın köşesinde soru kaldı. ‘Acaba niye Hacı Bayram müdafaa etti? Niye Hacı Bayram bağırdı?’ diye düşünürken düşünürken... O da bir gün çözüldü. Meğer mübarek, Eskişehir müftüsü, Bayrâmiyye tarikatindenmiş.” diyor.

Şeyh efendi kor mu öyle müridinin iftiraya uğramasını? İftiraya he diyenin rüyada karşısına çıkmış, “O veliyullahtır!” diye bağırmış.

Yine bu iyi insanmış ki, bağıırıyor da düzelttiriyor. “Öyle iyi olan bir insana, müridime sen böyle laf söyleme!” diye yine ikaz oluyor. İnsan, kişi sevdiğine hani ikaz eder; ötekisini salıverir, “Ne yapacak, laf anlamaz...” diye.

İftira etmeyin, yalan yanlış söz söylemeyin, demeyin! Yalan yanlış söz söyleyene, “Ya, vah vah...” demeyin! “Sus!” deyin, “Olmaz!” deyin! “İftira günah!” deyin, “Gıybet günah!” deyin, “Dediğin doğruysa bile söyleme!” deyin... Çünkü doğru olursa gıybet oluyor, yanlış olursa iftira, bühtan oluyor. Öyle şeye kulak vermeyin!

“—Bir kimse bir iftiraya, bir gıybete kulak verirse, o da gıybetçilerden birisi olur.” diyor Hz. Ali Efendimiz.

İştirak etti, dinledi. Çünkü konuşma nasıl olur? Bir konuşan olur, bir dinleyen olur. Adam kendi kendine konuşacak değil ya, deli değil ya; karşısında bir lafını dinleyecek adam bulur da ondan konuşur. Sen dinlersen o da günahı işler; kesersen işleyemez olur. Onun için fırsat vermeyin!

Bu devirde adam hocasını diline doluyor. Dola bakalım... Yalnız bu dünya değil ki, âhiret de var ya... Dola...

e. Teennî İle Hareket Etmek

Ukbetü'bnü Amir RA'dan Taberânî rivayet eylemiş. Bu da acelecilik ve ölçülülük hakkında bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁷

مَنْ تَأَنَّى أَصَابَ أَوْ كَادَ، وَمَنْ عَجَلَ أَخْطَأَ أَوْ كَادَ

(طب. عن عقبة بن عامر)

RE. 411/14 (*Men teennâ esâbe ev kâde, ve men acile ahtae ev kâde*)

(*Men teennâ*) “Kim teenni ile hareket ederse...” Yani dikkat ede ede, adımını ihtiyatlı ata ata, “Yaptığım iş yanlış olmasın, aman.” diye dikkat ede ede yapıyor. (*Esâbe ev kâde*) “Ya tam isabetli bir iş yapar, ya da isabete yaklaşıp.” İyi olmuş olur.

Teennî ne demek? Dikkat ede ede, acele etmeden, düşünce taşına, yavaş yavaş, ihtiyatlı ihtiyatlı iş yapmak; paldır küldür yapmamak. Bu Rahman'dandır.

⁷ Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XVII, s.310, no:858; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.300, no:3220; Kudâi, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.231, no:362; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.VIII, s.44, no:12655; Ukbetü'bnü Amir RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Malik RA'dan. *Kenzü'l-Ummal*, c.III, s.99, no:5678; *Keşfü'l-Hafa*, c.I, s.295, no:943; *Camiü'l-Ehadis*, c.XX, s.131, no:21696.

(*Ve men acile*) “Kim de acele ederse, (*ahtae*) hata eder. (*Ev kâde*) Veyahut hata edeyazar, etme durumuna yaklaşır.”

Başka bir hadis-i şerifte de buyrulmuş ki:⁸

الْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ

(ت. طب. عد. عن سهل بن سعد؛ ع. هب. ق. عد. عن أنس)

(*El-aceletü mine's-şeytân*) “Acele şeytandandır.”

Acele ettirir ki, o acelecilik telaşı arasında bir günaha bulaştırsın da Âdemoğlu cehennemde yansın. Şeytan, kendisi cehenneme gidiyor, ötekisinin cennete gitmesine haset eder.

Onun için, düşünce taşına iş yapın, ihtiyatlı olun! Günahlara batmamaya gayret edin! *Teenni* rahmânîdir.

⁸ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.247, no:4256; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.89, no:4367; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.104, no:20057; Hâris, *Müsned*, c.III, s.387, no:857; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkîh*, c.III, s.287, no:1159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.78, no:2440; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.310, no:2358; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.428, no:494; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.367, no:2012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5702; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.374; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.241, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.343; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.98, no:5674, 5675; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.56, no:1713; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.42, no:10212 ve s.390, no:11041; RE. 197/7.

f. Cenaze Namazı ve Defin

Bu da cenazeye karşı vazifemizle ilgili bir hadîs-i şerîf. Sevban RA'dan rivayet edilmiş. Başka râvileri de var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁹

مَنْ تَبَعَ جَنَازَةً حَتَّى يُصَلِّيَ عَلَيْهَا، كَانَ لَهُ مِنَ
الْأَجْرِ قِيرَاطٌ؛ وَمَنْ مَشَى مَعَ الْجَنَازَةِ حَتَّى تُدْفَنَ،
كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قِيرَاطَانِ؛ وَالْقِيرَاطُ مِثْلُ أُحُدٍ

(حم. ن. عن البراء؛ حم. م. ه. عن ثوبان)

RE. 411/15 (*Men tebia cenâzetten hattâ yusallâ aleyhâ, kâne lehû mine'l-ecri kırâtun; ve men meşâ mea'l-cenâzeti hattâ tüdfene, kâne lehû mine'l-ecri kıratâni; ve'l-kıratu mislü uhudin.*)

“Kim bir cenazenin peşinden vazifesini yapmaya giderse.” Ne zamana kadar? (*Hattâ yusallâ aleyhâ*) “Cenaze namazı kılıncaya kadar.”

Bir cenaze gördü, takıldı peşine, namaz kılma yerine gidinceye kadar, musalla taşına konulup da dört tekbir alınıp, cenaze namazı kılınıncaya kadar.

⁹ Nesei, *Sünen*, c.VII, s.18, no:1914; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.294, no:18619; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.I, s.631, no:2067; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.72, no:7998; Bera' ibn-i Azib RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.22, no:9010; Ebu Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *müsned*, c.IV, s.86, no:16844; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.462, no:3179; Abdullah ibn-i Mugaffel RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XV, s.590, no:42317; *Camii'l-Ehadis*, c.XX, s.134, no:21704.

Ne olur ona? (*Kâne lehû mine'l-ecri kırâtun*)
“Ona ecirden bir kırat verilir. Bir kırat ecir verilir. (*Ve men meşâ mea'l-cenâzeti hattâ tûdfene*) “Kim de cenaze defnolununcaya kadar yanında yürüyüp de, defin vazifesinde bulunursa; (*kâne lehû mine'l-ecri kırâtân*) ona iki kırat ecir verilir.”

Kırat nedir, ne ölçüsüdür? Kocaman bir dağ uzanır ovanın orta yerinde, arkası ova, önü ova, sağı ova, solu ova; ortada tek durur. Onun için *ehad* kelimesiyle ilgili adı, *Uhud* Dağı. Uhud Dağı görünüyor, Peygamber Efendimiz demek ki ashabına onu göstermiş oluyor. “İşte kırat bu kadardır, Uhud Dağı gibidir.” diye göz önündeki bir şeyden, onlara bu işin ehemmiyetini anlatmış.

Bizim ölen kardeşimize böyle vazifemiz var, yaptığımız zaman böyle ecir alıyoruz. “Eh, ölsün de yapalım!” diye düşüneceğimize, hayattayken hizmet etsek ya... Yok.

“—Ya öl de bilem kıymetini, ya git de bilem...”

“—Şimdi bilmem senin kıymetini. Şimdi seni üzeceğim; seni yerden yere çalacağım; senin hakkını çiğneyeceğim, verebileceğim üzüntü kadar sana üzüntü vereceğim; öldüğün zaman namazını kılarım, cenazeni...”

Sağken yap mübarek, sağken yap da daha çok ecir olsun.

Ölüsüne Allah bu kadar ecir verirse, dirisine ne ecirler verir...

Müslüman müslümanı kollamalı, canını, gönlünü hoş etmeye çalışmalı!

Müslümanın gönlü Kâbe gibi muhteremdir.

“—Aman hocam, sözünü ihtiyatlı söyle!”

Rasûlüllah söylemiş de oradan naklediyorum, korkmam! Kâbe gibi muhteremdir müslümanın gönlü. Kır bakalım...

Kazmayı alıp Kâbe’yi kırabilir misin, çıkabilir misin, yıkabilir misin? Yıkamazsın!

Kâbe’nin duvarları çatlamış da Kureyşliler korkmuşlar. Daha iman yok, Peygamber Efendimiz peygamberlikle vazifelenmemiş ama deneye deneye biliyorlar. Çocuk bile sobanın yanına yanaşıp da eli yandı mı, yaktığını bilir. Yıkacaklar, tamir edecekler, yeniden yapacaklar, iyi niyetliler... Ama hiç kimse tamirine yanaşmıyormuş. Bir tanesi demiş ki:

“—Yahu iyi niyetliyiz; yıkalım, duvarının çatlayan yerini tamir edip yeniden yapalım! Yoksa devrilecek.”

Hiç kimse yanaşmamış da, nihayet bir kişi çıkmış. Yalnız kalmış ama düşünmüş:

“—Yaptığım şey yanlış değil.”

Eline kazmayı almış, bir taş indirmiş, o gece herkes beklemiş, “Bakalım bu adamın başına taş mı yağacak, evinde ne olacak, sabaha sağ mı çıkacak?” diye.

Ertesi gün bakmışlar, adam sağ çıkmış. Birkaç tane daha vurmuşlar, duvarı indirmişler, öyle tamir etmişler.

Kureyş'in müşrikleri, daha henüz imanı öğrenmemiş cahilleri, Kâbe'nin hürmetini bu kadar bilirlermiş de, Kâbe'ye böyle hürmet ederlermiş de, sen müslüman kardeşinin Kâbe'den daha muhterem olan gönlüne nasıl hücum eder, kırarsın, çatır çutur ayaklar altına alırsın?

O zaman demek ki, sen Kureyş'in İslâm'ı öğrenmemiş müşrikleri gibi cahilsin. Bilmiyorsun bu işi... O kalp yıkmanın cezasını ve kalp yapmanın mükâfatını bilmiyorsun, cahilsin de ondan yapıyorsun. Ekseriyetle böyleyiz.

Bak, bizim bu cami en muhabbetli bir camidir el-hamdü lillâh... Türkiye'nin başka yerlerini dolaş, cami içindeki cemaatlara bak, insanlara bak, sor soruştur; gör, insanlar İslâm'dan uzaklaşınca ne durumlara düşerlermiş. Gel de bir de burayı gör, buraya da bir bak...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi ilmimizle, öğrendiklerimizle amel eden, ilmiyle âmil kimselerden eylesin...

“—Hadisleri duyuyoruz, güzel... Hoca da güzel söyledi, tatlı tatlı şeyler anlattı, fıkralar da anlattı, hikâyeler de anlattı, kinayeli de konuştu, tamam...”

Değil! Bileceksin. Bildiğini kendin tatbik edeceksin. Başkasına da öğreteceksin. Öyle yaparsak, Allah alimlerle beraber haşr eder. Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ etmeyi bizim şu mübarek topluluğumuza nasib eylesin... Sünnetinin yolundan ayrılmamayı, iltifatına, şefaatine ermeyi nasib eylesin... Cennette de komşu eylesin... Havz-ı Kevser'inden de doya doya nûş etmeyi nasib eylesin...

Fâtiha-ı şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11. 1984 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

